

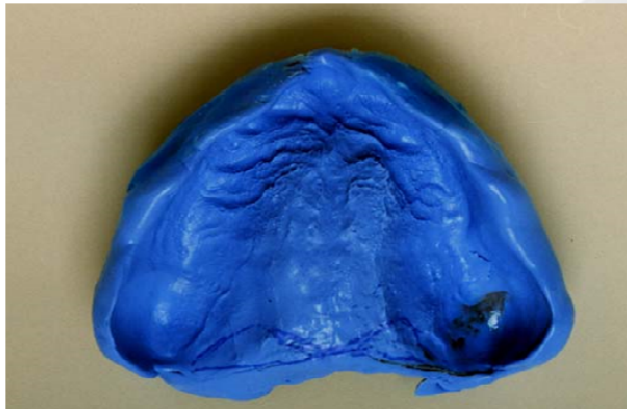
Protez Uygulamalarında Yumuşak Astar ve Besleme

Prof. Dr. Ahmet Saraçođlu

Besleme (astarlama / relining)

- Total ve hareketli bölümlü protezlerin yumuşak dokuyla uyumu çeşitli nedenlerle bozulabilir.
- Protezin mukozaya bakan yüzüne eklemeler yapılarak tekrar dokuya uyumlu hale getirilmesi işlemine **besleme** adı verilir

Rebasing

- Bazı durumlarda protezin sadece dokuya bakan yüzünün uyumu değil yapay dişlerin üzerinde bulunduğu tüm protez kaidesinin yenilenmesi gerekebilir (örneğin akrilde poröz çıkması).
- Bu durumda yapay diş dizisi korunarak akrilik kısım yenilenir. Bu işleme de **rebasing** denilmektedir.

Amaç

Besleme ve rebasing işlemlerinin amacı hastanın alıştığı, estetiğini beğendiği ve yüz ifadesini koruduğuna inandığı protezinin kullanım süresini uzatmaktır.

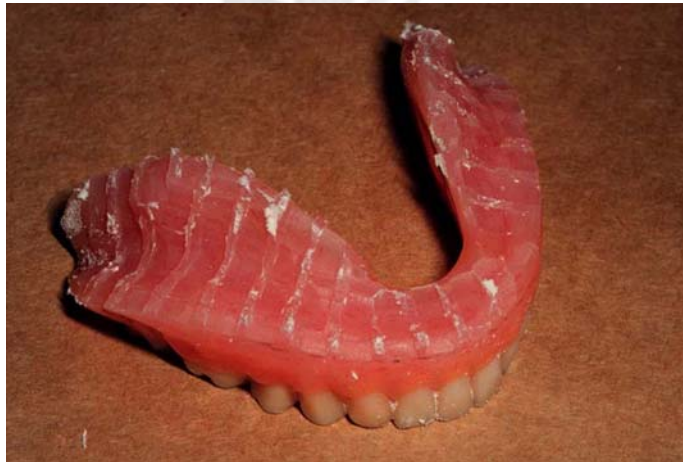
Uygulama

- Besleme yapılacak olan bir total protezin aksiyon hatları en az 1 mm kadar çepeçevre kısaltılır.

Uygulama

- Protezin iç yüzeyine 3 ve 6 No'lu dişler hizasında 1x2 mm boyutlarda 4 adet stoper bırakılır ve bunların dışında kalan protez iç yüzeyi 1 mm kadar taşlanarak boşaltılır.
- Stoper (durdurucu) okluzyonun dikey boyutunu korurlar.

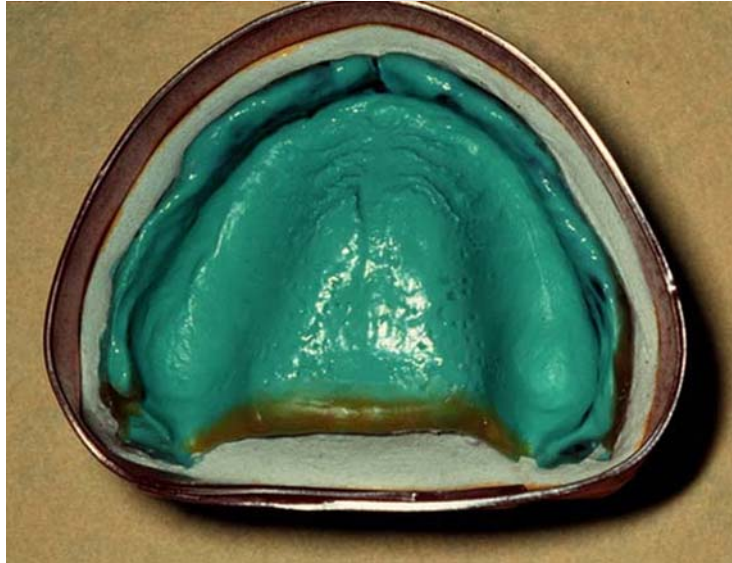
Uygulama

- Protez kenarlarına fonksiyonel ölçü alır gibi Kerr patı uygulanır. Tüm bu işlemler tamamlandıktan sonra impression paste karıştırılır ve protez ağıza yerleştirilir.

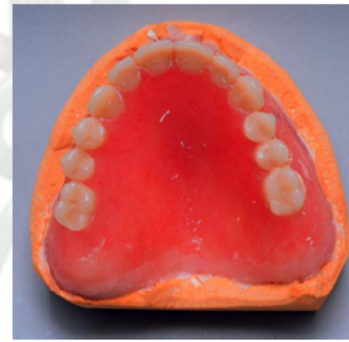
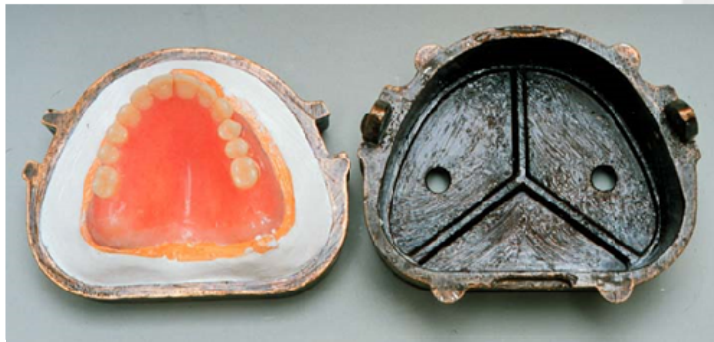
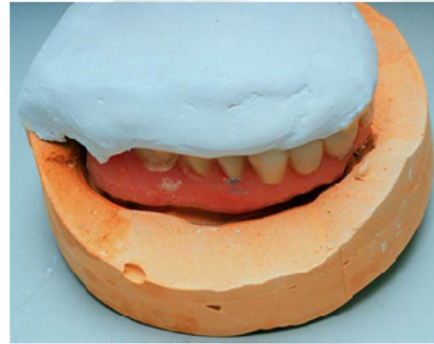

Uygulama

- Protezler sentrik okluzyon konumuna getirilir ve ölçü maddesi sertleşene kadar bu konumda tutulur.
- Ölçü sertleştikten sonra çıkartılarak kontrol edilir ve teknisyene gönderilir.

Laboratuar işlemleri

Önemli !

- Besleme her iki çenede de yapılacaksa işlemin birine öncelik verilerek her iki çeneden ölçü alma işlemi ayrı ayrı yapılmalıdır.

Önemli !

Besleme işlemi için destek dokuların sağlıklı olması gereklidir. Eğer besleme öncesi bir patoloji saptanmışsa doku düzenleyicilerle bu durum giderilmeli ve daha sonra besleme yapılmalıdır.

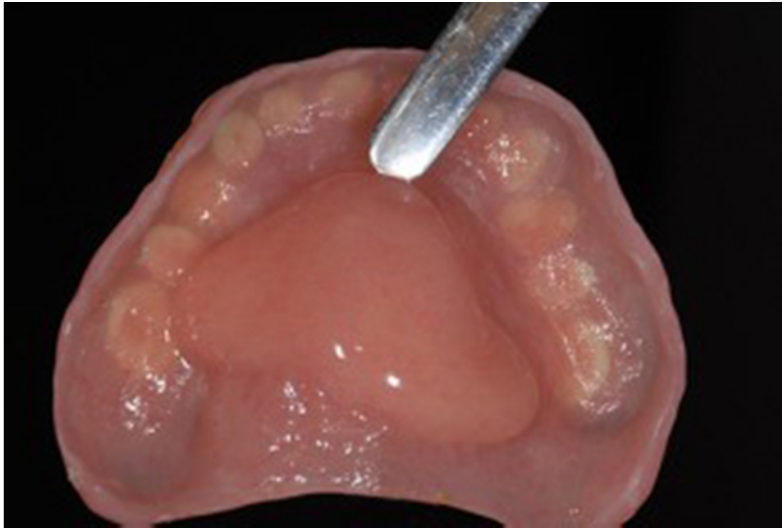

Yumuşak astar maddeleri

- Besleme işlemleri için genellikle akrilikler kullanılmaktadır. Akrilikler klasik yöntemle ya da daha yeni yöntemlerle protezlerde oluşturduğumuz boşluklara tepilebilmektedir.
- Bazı özel durumlarda ise besleme maddesi olarak yumuşak bir materyalin kullanılması zorunlu olur. İşte kullanılan bu materyallere **yumuşak astar maddeleri** adı verilmektedir.

Terminoloji

- Yumuşak Astar Maddeleri
- Esnek Astar Maddeleri
- Resilient Denture Base Materials
- Resilient Liners

Yumuşak Astar Maddelerinin Etki Mekanizması

- Fonksiyonel yükler karşısında şekil değişimine olanak tanır. Böylece çiğneme kuvveti protezi taşıyan tüm alanlara eşit olarak dağılabilir.
- Çiğneme kuvvetlerinin lokal birikimi engellenir ve birim yüzeye düşen yük miktarı azalır.
- Astar materyali fonksiyonel yükün bir kısmını absorbe eder. Bir çeşit kuvvet kırıcıdır.

Temel ilkeler

- Tam protezlerde kaide plağı sert akrilden yapılmalıdır. Günümüzde kullanılan en ideal madde budur.
- Yumuşak astar maddesinin kullanımı için mutlaka mantıksal bir neden ya da bu madde ile çözülebilecek bir sorun bulunmalıdır.
- Bir protezin tüm kaidesi yumuşak maddeden yapılamaz. Yumuşak kaide maddesi protezin sadece doku yüzeyini kaplar ve bu maddelerin kalınlığı en az 2-3mm olmalıdır. Ancak bu kalınlık protezde kırılmaya yol açmamalıdır.

Yumuşak Astar Maddesine Gereksiniminin Doğuşu

- Tam veya hareketli bölümlü protez taşıyan mukoza protezlerin kullanım süresi boyunca iki sert ortam arasında kalmak zorundadır. Bunlardan birincisi kemik dokusu ikincisi ise protezin kaide plağıdır. Çiğneme basıncının kemiğe iletimi arada kalan bu mukoza tabakası aracılığı ile olmaktadır.

Yumuşak Astar Maddesine Gereksiniminin Doğuşu

- Hiçbir canlıda çigneme basıncı bu şekilde damarsal ve sinirsel bir yapıya sahip olan bir doku tabakasıyla kemiğe iletilmez.

Yumuşak Astar Maddesine Gereksinimin Doğuşu

- Diğer bir deyişle ağız mukozası protez taşımak için yapılanmamış olmasına karşın protezi taşımak zorunda bırakılmaktadır.
- Bu durum her zaman doku tahribine ve ağrılı bir çiğnemeye zemin hazırlar. İşte yumuşak astar maddelerine gereksinim buradan doğmuştur.

Yumuşak Astar Maddelerinin Kullanımında Endikasyonlar

İleri derecede atrofi görülen alt çene tam protez vakalarında: Burada amaç normal canlı dokuların kaybolan elastik tabakalarının yine elastik özelliği olan yapay bir yumuşak tabaka ile telafi edilmesidir. Bu sayede ağırlı protez kullanımı sorunu ortadan kalkar ve doku daha az travmaya maruz kalır.

Yumuşak Astar Maddelerinin Kullanımında Endikasyonlar

- Mental sinir üzerindeki baskının azaltılması amacıyla.
- Bıçak sırtı şeklindeki alveol kretlerin bulunduğu olgularda.
- Bilateral andırkatlı, maksiller ve mandibuler toruslu ya da çıkıntılı mylohyoid kenarlı olgularda retansiyonun sağlanmasında

Yumuşak Astar Maddelerinin Kullanımında Endikasyonlar

- Protezin retansiyonuna katkıda bulunmak isteniyorsa
- Maksillofasiyal cerrahi sonrası obturatörlerde
- Genel sağlık durumu kötü ya da psikolojik sorunlu hastalarda ağrı eşiğinin düşmesi durumunda.
- Radyoterapi görmüş hastalarda kemikte osteoradyonekroza yol açacak travmaları önlemek için.

Yumuşak Astar Maddelerinin Kullanımında Endikasyonlar

- Ağız kuruluğu olan vakalarda.
- Üst çenede orta palaten rafenin sert olduđu durumlarda.
- Bruksizm olgularında (Örnek: tek çene protezleri) okluzal yükün ve vurukların azaltılmasında.

Yumuşak Astar Maddelerinin Kullanımında Endikasyonlar

- Tek protez vakalarında
- İmplant protez öncesinde
- Kemik ve mukoza greftli olgularda iyileşme olan dokulara aşırı basınç gelmesini önlemek amacıyla.

Yumuşak Astar Materyallerinin Sınıflandırılması

- Kimyasal yapılarına göre
- Polimerizasyon şekline göre
- Kullanım amaçlarına göre

Kimyasal yapılarına göre YAM

a- Lateks ve türevleri

b- Polivinil reçineler

c- Akrilik esaslı yumuşak astar materyalleri

* Oda sıcaklığında kendi kendine polimerize olanlar

(Visco-gel, Flexene, Coe-soft, Soft Oryl, Dura Base, Vertex Soft)

* Isı ile polimerize olanlar

(Palasiv 62, Coe Super Soft, Verno Soft, Acrybel Soft)

d- Silikonlar

* Oda sıcaklığında polimerize olanlar

(Ufi-gel, Mollosil, Flexibase, Verone, Silyne, Softline, Simpa, Per-fit)

* Isı ile polimerize olanlar

(Molloplast-B)

e- Alternatif yumuşak polimerler

(Petal Soft -vinil klorür, Hydron -polihidroksi metil metakrilat)

Polimerizasyon şekline göre YAM

a- Oda sıcaklığında kendi kendine polimerize olanlar

(Mollosil, Visco-gel, Ufi-gel, Flexene, Coe soft, Soft Oryl, Ardee, Palasivit, Dura Base)

b- Isı ile polimerize olanlar

(Molloplast-B, Vertex Soft, Acrybel Soft, Verno Soft, Palasiv 62)

Kullanım amaçlarına göre YAM

a- Doku düzenleyici olarak kullanılanlar

(Coe comfort, Kerr-Fitt)

b- Fonksiyonel ölçü materyali olarak kullanılanlar

(Visco-gel, Kerr-Fitt)

c- Daimi yumuşak astar materyali olarak kullanılanlar

(Molloplast-B, Novus, Vertex Soft)

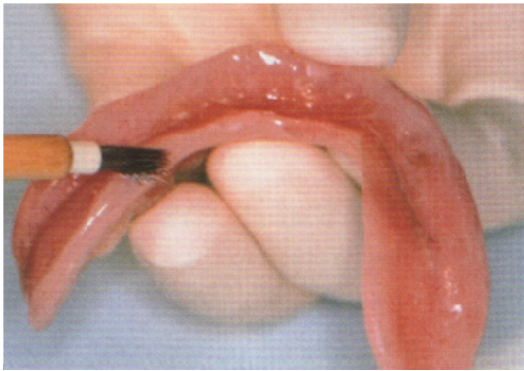
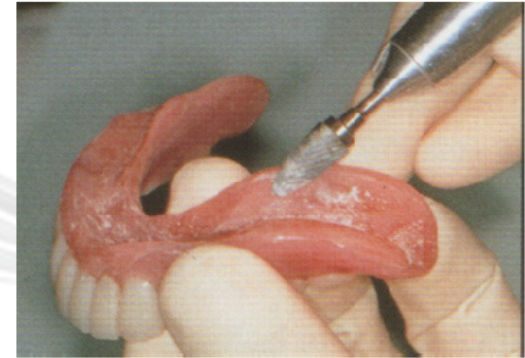
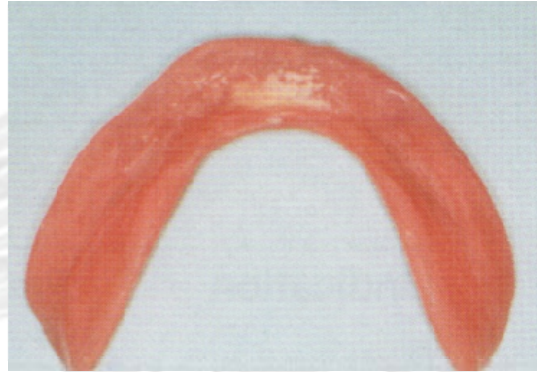
Yumuşak Astar Materyallerinde Aranılan Özellikler

- Kolay hazırlanabilme ve uygulanabilme
- Hazırlama sırasında minimal boyutsal değişim
- Minimal su emilimi
- Tükrük içinde minimal çözünme
- Elastiklik
- Sert protez kaidesine kuvvetli bağlanma
- Çiğneme kuvvetlerinden minimal etkilenme
- Yırtılma ve çatlamaya direnç
- Kolay temizlenebilme
- Toksikite, alerji, yanma ve irritasyon oluşturmama
- Kabul edilebilir koku ve tad
- Estetik ve uyumlu renk

Klinik uygulama

Klinik uygulama

Yumuşak Astar Materyallerinin Avantajları

- Kullanım rahatlığı
- Tutuculuk ↑
- Kret rezorpsiyonları ↓
- Sağlığını yitirmiş destek dokularında iyileşme ↑

Yumuşak Astar Materyallerinin Dezavantajları

- Bitirme ve cilalama problemleri
- Sert kaideye yapışma problemleri
- Boyutsal stabilite kaybı (Su emme)
- Protez kaide materyalinin dayanıklılığının azalması
- Yumuşaklık ve elastikiyet kaybı
- Düzensiz yüzey özellikleri ve gözenekli yapıları nedeniyle mikroorganizma üremesi

Geçici Yumuşak Astar İçeren Protezlerin Temizliği

- Protez her yemek sonrası soğuk suyla yıkanmalı, eklentiler yumuşak bir fırça ve sabun ile temizlenmeli.
- Her akşam hipoklorid içeren bir solüsyonda 20 dakika bekletilmeli
- Soğuk su ile durulanmalı, gece boyunca soğuk suda bekletilmeli
- Peroksit içeren protez temizleyiciler kullanılmamalı

SORU ?

